

siam in congregationem cum multitudine aliorum Patrum solita solemnitate procederet; et multos sibi occurrentes in charitate susciperet, in tantum, ut una religiosa nobilis matrona ejus desiderio commota navigans de Roma, cum per internuntios suggereret, ut eum videret, et ille non acquiesceret, illa [vero] confisa ait: Confido in Deum, quia videbo eum. Et sic constanter pergens jussu Domini reperit eum extra cellam; et procidens prostravit se ad pedes ejus, et tandiu jacuit, quousque ille elevaret eam, et ita factum est, ut qui ante episcopum suscipere fastidierat, postea per Domini voluntatem fidelem feminam, licet nolens, susciperet in charitate. Quoniam in futuro judicio non locum clausum, aut apertum, non monasterium, non villam, non vicum, non habitum, aut sexum, requiret Dominus, sed secundum proprium opus singulis retribuet.

DE NOVÆ VITÆ INSTITUTIONE.

Dilecte fili, dilige lacrymas: noli differre eas. Tantum promptus adesto lamentis quanto fuisti pronus ad culpam. Qualis tua fuerit ad peccatum intentio, talis ad poenitendum sit devotio. Sicut in profundum recesseras, ita revertere. Nulla res te de peccato securum faciat. Nulla te securitas vel deceptio blandiat. Incessanter in corde tuo spes et formido consistat, pariter spes, et metus, timor, et fiducia. Sic te spes indulgentiæ erigat, ut metus gehennæ semper affligat, et timor semper emendet. Timor Domini expellit peccatum, et perimit vitium. Ubi timor non est, ibi dissolutio vitæ. Valere te magis animo, quam corpore opto. Adversitas corporis remedium est animæ. Si prosperitas creverit, non extollaris; si calumnia contigerit, pusillanimus non exstes; probari te in prosperitate cognosce, non extolli, et bona, et mala, prout tibi eveniant, mente libera sustine. Si potes iram vitare, vel sustine, vel tempera. Disco mala tolerare, magis quam facere. Detrahentium errores dissimulando calca, contumelias detrahentium patientia supera: propera verbo aspero patientiæ scutum opponere: quamvis quisque irideat, quamvis quisque exasperet, quamvis insultet, quamvis injuriam faciat, quamvis afficiat contumeliis: tu tace, tu dissimula, tu non loquaris, tu exerce silentium; injuriæ non respondeas, convicium non retorqueas; disce a Christo modestiam, disce tole-

rantiam; injuriam passus pro nobis, reliquit exemplum nobis: nam palmis percussus, flagellis cæsus, sputis derisus, clavis confixus, spinis coronatus, cruce damnatus, semper tacuit. Magna virtus est, si non ædas, a quo læsus es; et magna gloria cui potuisti nocere, parcas. Maledicenti benedictionem oppone. Irascentem patientia declinare satage. Mala aliorum bono tuo supera: non enim habebis indulgentiam, nisi dederis, et si ille non supplicat, et si ille dimitti non postulat, tu relaxa ex corde, tu dimitte ex animo, ut Pater tuus qui in cælis et dimittat tibi, sicut tu dimittis debitoribus tuis, hoc est, tibi persequentibus, tibi maledicentibus, et tibi calumniantibus. Alienæ nequitie non serves dolorem. Invidia pestifero ardore bona composita devorat, B invidia animum velut tineam comedit: pectus urit, mentem afficit, cor hominis, quasi pestis, depascit: occurrat enim contra zelum bonitas, adversus invidiam charitas præparetur. Retine semper vinculum constantiæ. In omnibus actionibus tuis imitare bonos, æmulare sanctos, habeto ante oculos exempla sacerdotum; sint tibi documenta Patrum, disciplina incitamenta; nec favor te seducat, nec vituperantia frangat: qui laudem non appetit, nec contumeliam sentit. Quid enim prodest, dum malus es, bonus dicar's? Discerne te judicio tuo, non alieno; qualis haberi vis, talis esto. Professionem tuam non in habitu, sed in incessu demonstra. Sit in ingressu tuo simplicitas, in modo puritas, in gestu gravitas, et in incessu honestas appareat, nihilque levitatis: C gressus tui alterius oculos non offendant, nec des aliis locum de te detrahendi. Fuge improbos homines, et iniquos, maxime eos qui ad vitia proni sunt. Socios bonos tibi conjunge, quia si fueris socius bonæ conversationis, eris et virtutis. Respice sermones impudicos, sermo enim vanus vanæ conscientie indicium est. Mens hominis lingua panditur; et qualis sermo ostenditur, animus comprobatur: loquere non quodlibet, sed quod oportet. De malo alterius os tuum non coinquines: judicia tua, non aliena, attende. Quod ad te non pertinet, noli inquirere, nec quod inter se dicunt homines nunquam scire desideres. Quibus, adimpletisque legis verbis, vitam æternam assequeris.

VITA SANCTI FRUCTUOSI BRACARENSIS EPISCOPI.

(Ex Actis ordinis sancti Benedicti.)

MABILLONII OBSERVATIONES PRÆVIÆ.

1. Sequens Vita S. Fructuosi regia ex stirpe editi, D abbas, monasteriorum ac monachorum plurimorum institutoris, deinumque episcopi Bracarensis, scripta est ab auctore gravi quidem ac subpari, at Latinitatis ignaro: qui quantum fidei narratione cognovit, pauca de S. Fructuosi principio ac fine vitæ perstrinxit, et sicuti in Præfatione proloquitur. Istam descriptionem S. Valerio abbati monasterii S. Petri de Nonibus tribuunt Sandovalius et Tamayus (Ad an. 685): tametsi inter hæc vitam et fragmentum

Sermonis ipsius sancti Valerii in Concordia Regul. cap. 5, § 7, relatum nonnulla videtur styli diversitas. Auctor in hoc opere testes adducit Fulgentii discipulos, Benenatum cap. 12, Julianum cap. 15, Caasianum cap. 21, a quibus narrationis sue materiam accepit. Istam lucubrationem e membranis cænobii sancti Petri de Arlanza anno Christi 912 exaratis acceptam ediderunt Prudentius Sandovalius parte 1 Fundat. monast. Hispan., et Johannes Tamayus Salazar in Martyrol. Hispan. ad diem 16 Aprilis; sed re-

sertam mendis prope infinitis, partim ex amanuensium vitio, partim ex ipsius auctoris barbarie : quas mendas pluribus in locis emendavimus ; alias, quæ quidem ipsius auctoris esse videntur, retinimus. Quales sunt *hunc habitaculum, eundem hospitium*, cap. 1 ; *Cænobium Complutensem*, cap. 2 ; et cætera id genus, uti et particippia pro verbis ipsis, *revertens pro revertitur* eodem loci et alibi passim : quæ sribiligines non tam scriptoris ingenio quam seculi corruptelæ tribuendæ sunt.

2. Menardus noster, in Prefatione secunda ad Concordiam regulæ, tres distinguere videtur Fructuosos, unum Bracarensem episcopum, quo de nunc agimus ; alterum Fructuosum abbatem ; tertium Fructuosum episcopum Segobiensem : quem tamen non *Fructuosum*, sed *Fructum* appellandum esse censet Tamayus Salazar. An Fructuosus abbas alius sit a Fructuoso Bracarensi autistite, merito dubitare licet. Fundamentum Menardi unum ab altero distinguendis petitur ex duplici Regula Fructuosi nomine inscripta, quarum altera, inquit, est magni illius Fructuosi pontificis Bracarensis, quæ complectitur quinque et viginti capita. Quod satis notum est ex cap. 18 ejusdem Regulæ, in quo statuitur una Quadragesima jejunanda ante festum SS. Justi et Pastoris, quam sane instituit S. Fructuosus, quia suum monasterium dedicatum erat sub patrocinio horum SS. martyrum. Altera Regula est cujusdam alterius Fructuosi, qui in hac Concordia a superiori distinguitur, etsi interdum hi duo Fructuosi exscriptoris incuria confundantur. Mittimus testimonium a Menardo ex Pseudo-Maximi Chronico adductum, quod ipse (uti patet) nihili pene ducit. Utramque Regulam (pæce doctissimi viri dictum sit) ejusdem auctoris esse Fructuosi Bracarensis episcopi, res videtur exploratior. Prima, constans capitulis 25, directa est monachis ; secunda viris et feminis ad conversionem venientibus, diciturque Regula monastica communis, ac capitalis 20 absolvitur. Cur posteriore istam Regulam composuerit Fructuosus, discimus ex subjectæ Vitæ capite 17. Quippe tanta in utroque sexu almissua florebat sanctitas, atque eximia crescebat fama perfectionum, ut viri cum filiis suis ad san-

etiam se converterent congregationem monachorum : matronæ vero cum filiis suis sancto se sociarent consortio puellarum. » Hinc Regulæ communis caput sextum : « Qualiter debeant viri cum uxoris ac filii absque periculo vivere in monasterio. » Id tamen ita statuitur : « ut monachi cum sororibus uno monasterio habitare non audeant, neque oratorium commune habere præsumant. » Quod toto cap. 15 et sequenti late cavetur. In utraque illa Regula consonant non pauca. Caput vigesimum quartum *de senibus* et caput vigesimum quintum *de die Dominico*, quæ in Regula monachorum, seu prima, apud Holstenium desunt, inseruntur iisdem omnino verbis ac sententiis in regula communi seu secunda, et capitula octavum ac tertium decimum constituunt : idæe ex *miss. codicibus* restituendum monemus.

3. Nec sententiæ nostræ obstat, quod in Concordia Regulæ, cap. 4, § 3, post citatam S. Fructuosi episcopi Regulam, refertur locus ex Regula alterius Fructuosi, qui locus est caput tertium Regulæ communis. Ibi enim legendum putamus *ex Regula altera Fructuosi*. Certe Regulæ secundæ seu communis auctori, qui in Concordia Regularum quindecies laudatur, episcopi nomen tribuitur duobus in locis, nimirum cap. 3, § 5, et cap. 28, § 3. Porro cap. 27, § 2, adducitur caput undecimum Regulæ secundæ, sequenti vero paragrapho caput tertium primæ cum hac inscriptione : *Item ejusdem*. Neque vero semper in eadem Concordia auctor primæ Regulæ vocatur episcopus : siquidem ex tribus ac triginta locis in quibus testimonia ex ea producuntur, duodecies sine episcopi titulo memoratur. Denique in eodem opere conditor secundæ passim, uti et primæ scriptor, sanctus exprimitur.

4. Observare denum juvat, *fragmentum quoddam de diversitate vulparum super Regulam S. Benedicti*, quod in nonnullis libris *miss.* Fructuoso adscriptum reperitur, indignum omnino esse Fructuoso : cujus de Regulæ conformitate cum Benedictina pluribus egimus in Prefatione ad sæculum 1, § 6, num. 75. Fructuosi Vitam attendamus, cujus hæc inscriptio in apographo exstat.

INCIPIT VITA

VEL MEMORATIO MIRABILIORUM,

QUE DEUS PER BONI OBSEQUII FAMULATUM SANCTISSIMI FRUCTUOSI EPISCOPI AD CORRORANDAM FIDEM CREDENTIUM STATUIT AD SALUTEM.

PROLOCUS. — Postquam antiquas mundi tenebras supernæ veritatis nova irradiavit claritas, et a sede Romana, prima sanctæ Ecclesiæ cathedra, fidei catholice dogmatum fulgurans rutilaret immensitas, atque ex Ægypto orientale provincia, excellentissima sacræ religionis præmicarent exempla, et hujus Occiduae plagæ exigua perluceret extremitas, præcipuæ claritatis egregias divini pietas duas illuminavit lucernas, Isidorum reverentissimum scilicet virum Spalensem episcopum, atque beatissimum Fructuosum ab infantia immaculatum et justum. Ille autem oris nitore clares, insignis industria, sophisticæ artis indeptus primitias, dogmata reciprocavit Romanorum : hic vero in sacratissimo religionis proposito Spiritus sancti flamma succensus, ita in cunctis spiritualibus exercitiis omnibusque operibus sanctis perfectus emicuit, ut ad Patrum se facile (*Deest aliquid*), quorum æquaret antiquorum meritis Thebæorum. Ille activæ vitæ industria universam extrinsecus eruditivam Spaniam : hic autem contemplativæ vitæ

peritia vibrante fulgore micans, intima cordium illuminavit arcana. Ille egregio rutilans eloquio in libris claruit ædificationis : hic autem culmine virtutum coruscans, exemplum relinquens sanctæ religionis, et in hoc gressu secutus est vestigia præsentis Domini nostri et Salvatoris : cujus tantum ineffabile sunt virtutum ejus prodigia, quod nostra nuncupare non valet ineptia. Quantum fidei narratione cognovi, pauca de principio vitæ ejus et sine disserendo perstringam.

CAP. PRIMUM. — *Regio ortus genere sit clericus. Deum habet vindicem.* Hic vero beatus ex clarissima regali progenie exortus, sublimissimi culminis, atque ducis exercitus Hispaniæ proles, dum adhuc puerulus sub parentibus degeret, contigit ut quodam tempore pater ejus eum secum habens inter montium convallia Bergendensis territorii, gregum suarum requireret rationes : pater autem suus greges describebat et pastorum rationes discutebat. Hic vero puerulus, inspirante Domino, pro ædificatione monasterii alta

^a Pagus seu tractus Bergendensis seu Vergendensis, ac Vergidensis, hodie vulgari nomine Vierzo, situs inter Legionis montes et Gallæciam, teste Anto-

nio Yepezo, S. Fructuoso ortum dedisse a nonnullis creditur : tametsi Tamayus Salazar Fructuosum Toledo civitati vindicare in Martyrologio conatur.

loca pensabat, et intra semetipsum retinens, nemini manifestabat. Post discessum igitur parentum, abjecto seculari habitu, tonsoque capite cum religionis initia suscepisset, tradidit se erudiendum spiritalibus disciplinis sanctissimo viro^a Conantio episcopo. Cumque aliquanto tempore sub illius degeret regimine, provenit ut quodam die possessionem Ecclesie ingressi, illius præeuntes^b paricelluli cum ei ad manendum hospitium præpararent, quidam de superioribus [an servitoribus?] sedis ipsius adveniens interrogavit dicens: Quis hunc occupavit habitaculum? Responderunt: Fructuosus. Statim insana temeritate frustratus, jussit ejus sarcinolum foris projicere, et sibi ibidem præparare. Quod ille patienter tolerans siliuit. Cum enim in tempeste noctis silentio omnes quiescerent, subito eundem hospitium ab ira furoris Domini veniens ignis succendit cum intus eodem habitaculo, quod ut adsolet minimi haberetur. Recto videlicet judicio Domini, ut eundem habitaculum, quem typo superbie turgidus usurpaverat, orante sancto adolescente cum ingenti periculo, perturbatione atque injuria et jacturæ tribulatione desereret.

CAP. II. — Monasterium Complutense extruit. Post hæc revertens ad locum illum solitudinis supra memoratum, ut devotionem quam dudum parvulus elegerat, jam perfectus impletet. Nam construens^c cœnobium Complutensem, juxta divina precepta, nihil sibi reservans, omnem a se facultatis suæ suppellectilem ejiciens et ibidem conferens, eum locupletissime ditavit, et tam ex familie suæ, quam ex conversis et diversis Hispaniæ partibus sedulo concurrentibus, eum agmine monachorum affluentissime complevit. Sicut scriptum est, quia semper sanctitatem emulatio insequitur inimici, et contra bonitatem pugnat malitia; illico invidus vir iniquus, sororis ejus maritus, antiqui hostis stimulus instigatus, coram rege prostratus surripuit animum ejus, ut ejusdem pars hæreditatis a sancto monasterio auferretur, et illi quasi pro exercenda publica expeditione conferretur. Quod cum huic beatissimo compertum est, statim tulit ecclesie vela, et sancta nudavit altaria, et^d elicis induit ea, atque scripsit et direxit illi epistolam confusionis et increpationis Dominique comminationis, se quique convertit in jejuniis et luctu, et lacrymis atque prolixitate orationis. Cum ita ageretur, statim ipse sanctorum æmulus et boni operis adversarius ultione divina percussus citius vitam finivit. Sicut factum est, ut qui oblationes sanctorum quærebat auferre, ipse crudeliter de hoc sæculo absque liberis discederet, et facultates suas

alienis relinquens, et ipse secum solam proditionem portaret.

CAP. III. — Secedit in solitudinem. Hic vero sanctissimus confirmans cunctum regularem ordinem, constituensque cœnobii Patrem cum ingenti discretionis rigore. Et quia rumor gloriæ sanctitatis ejus cunctas peragraverat regiones, cum ex multitudine diversorum occurrentium crebram pateretur inquietudinem, humanam fugiens eandem atque favorem, egrediebatur a congregatione, et nudus vestigiis penetrabat loca nemorosa, argis densissima, aspera et fragosa: ubi per speluncas et rupes, triplicatis jejuniis, et multiplicatis vigiliis, et orationibus vacabat.

CAP. IV. — A venatoris ictu servatur illæsus. Contigit enim, ut dum quodam tempore in cujusdam rupis gradibus melotem ex capreis pellibus indutus enixius oraret, adveniens quidam arcutes [Al., agrestis] venationis exerceens insidias, cum vidisset eum super unum rupis gradum in oratione prostratum, existimans in rupe esse venationem, tendens [tendit] arcum: et cum libras et ictum ut dimitteret sagittam, providentia divina sollicitus erexit manus cum oratione ad cælum. Ille vero intelligens quod homo esset, retinuit ictum. Post hæc ostendens [ostendit] ei se hæc cuncta referens: ipse vero beatissimus rogavit eum ut nemini manifestaret.

CAP. V. — Monasteria varia edificat. Post hæc denique in vastissima et arcta atque procul a sæculo remota solitudine, in excelsorum montium finibus extruens monasterium Rusinianensem, et erga sanctum altarium se in angusto et parvulo retrusit ergastulo. Cumque ibidem aliquanto tempore quiescisset, egressa est omnis congregatio Complutensis cœnobii multitudo monachorum: pie violenti, venientes ejecerunt eum de eadem clausura, et ad pristinum reduxerunt locum. Demum itaque egrediens, inter [in] Bergendensis territorii et Gallæciæ provinciæ confinibus edificavit monasterium Visumense.

CAP. VI. — Mare tranat absque navi. Monasterium in insula condit. Atque postmodum ex alia parte Gallæciæ in ora maris construxit monasterium Pheenense. Et dum multa illi intentio esset navigandi in mare in longinquo ponti pelago, non grandem reperit insulam: ubi dum concupisset cum Dei juveniæ fundare monasterium. Egredientes autem ad terram, naviculam per quam transfretaverant, per negligentiam incurii nautæ solutam reliquerunt. Et dum intente cum discipulis suis sub quadam rupe

^a Legendum videtur *Tonantio*. Duo erant tunc temporis Tonantii episcopi, Palentinus alter, alter Toletanus ex abbate Agaliensi, alius *Venantius et Conantius* dictus, qui Adelphio antistiti Toletano successit. Utri commissus fuerit Fructuosus, disputant Hispanici scriptores. Præferenda videtur sententia de Tonantio seu Conantio Toletano; cui in sede regia consistenti regius puer Fulgentius commodius tracti potuit. Quanquam non desunt rationes in gratiam Conantii Palentini, qui et Bergendensi regioni, Fructuosi ditioni vicinior erat; et eloquio *facundus et gravis* predicatur ab Hildefonso in lib. de Script. Eccles. cap. 11.

^b Sandovalñus legit *puricelluli*, Salmanazar puericelli: hæc nostra sensui accommodatior videtur.

^c Cœnobium Compluticum seu Complutense, *Monasterium SS. Justi et Pastoris* ab S. Eulogio Cordubensi dicitur, describiturque in Memor. Sanctor. lib. II, c. 11, in hunc modum. « Est in interiori montana Cordubensi, loco qui dicitur Fraga, inter elivo: a montium et condensa silvarum, cœnani viculi Leju'ensis, qui a Corduba distat quinque miliaribus lusitros, » id est viginti quinque miliaribus. Quo in loco Cordubam interpretare, non civitatem, sed montem Cordubam in Lusitania et regno Portugallico, pago Portuensi, quem montem incolæ *Corvan* vocant. In privilegio

Chindasuinthi regis Fructuoso abbati concesso « Basilica vel monasterium SS. Martyrum Justi et Pastoris, sive S. Mariæ et S. Martini episcopi, situm est juxta rivulum qui dicitur Molina, sub monte Irago, in confinio Vergidensi. » Antonius Yepesius putat ideo fuisse dictum Complutum, quod sanctis martyribus Complutensibus Justo et Pastori sit dedicatum. Porro Complutum oppidum, nunc *Alcala de Henares* appellatum, in regno Castellæ Madrito finitum, longissime abest a montibus Asturicensibus, in quibus situm erat Compluticum monasterium: quod an hodie supersit, discere non potuimus.

^d Alia id genus exempla passim in sanctorum Actis reperies. In libro Mirac. S. Bened. per Adrevaldum, c. 26, cum fur quidam armillas et S. Benedicti basilica abstulisset, Christianus ædituus S. Benedicto dixisse fertur: Crede mihi si armillas tuas non restituerint, nec unam tibi candelam accendam. » Et S. Eligius teste Audoeno in ejus Vita lib. II, cap. 30: « Audi, inquit, S. Columba quæ dico: pro vit meus Rede nptor, nisi cito ornamenta tabernaculi hujus furata reduxeris, equidem spais ailitis faciam hanc pœnam ita observari, ut non quam tibi in hæc loco veneratio præbeatat ab hactenac. » Tales orationes non dubius sequatur effectus. Quid enim candidis animis non tribuat simplicitatis Aquator?

laboraret, ut aqua dulces produceret, expleto opere cum retrasmeari voluissent, impulsu igitur inimici, volentibusque procellis, vident ipsam naviculam in longinquo maris freto inter undas projectam. Et dum omnes ejus discipuli facta sibi difficultatis desperatione se gravi mœre deprimerent, ipse vero oratione facta se in tam longinquo maris pelago solus projecit. Illi autem duplo luctu et ejulatu amarissime perstrepebant, et illius periculum formidantes, et suum interitum deplorantes. Et cum jam præ nimia longinquitate ab oculis eorum absconderetur, et in integram ruerent desperationem, post multa vero horarum spatia procul intuentes, vident ipsam naviculam paulisper propinquare. Postquam vicinius applicuit, cernunt eum in eadem sedentem et cum gaudio remeantem: quem cum summa lætitia suscipientes retransfretaverunt cum exultatione. Ad idemque [eamdemque] demum regrediens insulam in qua eum incipientem sancti operis principium invidus atque iniquus impedire dudum tentaverat inimicus, promissum cum Dei juveniam construit monasterium, solitoque exercitio eum dedicans, strenue reliquit munitum.

CAP. VII. — *Multos ad se trahit.* Rumore eximie sanctitatis ejus enixius crebrescente, multæ idoneæ ac nobiles personæ etiam de palatio, servitium regis relinquunt, ad ejus sacratissimam silitier confugerunt disciplinam: ex quibus plerique ad pontificalem, duce Domino, conscenderunt honorem. Inter quos unus sophisæ [Forte sophiæ], intelligentiæque peritiam indeptus nomine Teudisilus opitulante Domino atque sæpediti beatissimi suffragante presidio, in abditiissima solitudine, in locum qui nuncupatur Castrum-Leonis egregium ædificavit monasterium, et in ipso permansit usque ad finis suæ terminum.

CAP. VIII. — *Recapitulatio. Latebras querit.* Igitur præfatus beatissimus Fructuosus sese Domino nimium ab ineunte ætate carum exhibuit. Post hæc denique contemptis inlecebris mundialibus, omnem exinii sui patrimonii copiam ecclesiabus sanctis, liberis suis, atque pauperibus erogavit. Deum ad eremi pertendens loca, monasteria plurima fundavit, in quibus multas animas monachorum per bonam conversationem et sanctam disciplinam erudit. Ipse vero dum ibi cœnobiali ritu cunctis commemorantibus modum rectæ vitæ constituisset, et aliquandiu illic degisset, devitans frequentes populi concursus, abditiissima eremi loca petit, ac frondosis, secretisque nemoribus ita se oculi [occulere] studuit, nunc altissimis locis, nunc densissimis silvis, nunc etiam rupibus, quæ solis iberibus perviæ sunt, latebrando latitans, ut non humanis, sed divinis oculis cerne-
retur.

CAP. IX. — *A graculis proditur.* Sed dum, opitulante Domino, idem vir sanctus inreprehensibiliter eremiticam perageret vitam, eumque multi diligenter creberrima visitatione requirerent et non reperissent, idem vir nigras parvasque aves, quas usitato nomine vulgus gragulas [graculos seu gracculos] vocitant, mansuetas in monasterio habuisse perhibetur. Quæ pertendentes volatu per diversas partes silvarum, eousque volitantes perquirebant, quousque repertum cunctis inquirentibus ejus sanctas latebras suis garrulis vocibus proderent, atque omnibus propalarent. Tunc deinde universi ad eundem virum cum gaudio magno properabant. Denique, sicut supra diximus, multis miraculorum signis crebre effulsit, et miro virtutum opere adnitente divino adminiculo sæpissime coruscavit. Ex quibus sacris virtutibus, opitulante Deo, jam nunc aliquid fari incipiamus.

CAP. X. — *Damulam venatoribus subductam habet familiarem.* Quadam namque die, ut fertur, venantium turbæ cum canibus damulam persequabantur. Jam quidem multo spatio victa bestiola cum andique campis late patentibus mortem imminere suam cernebat, ita ut pene jam ab ipsius canibus

A comprehenderetur, sævisque eorum moribus decerneretur; idem quoque vir Dei iter suum incognita venantium causa peragebat. Ipsa nimirum bestiola dum jam nullum uspiam sibi conspiceret adesse per fugium, mox ut vidit virum Dei, illico sibi ab eo defensionem propositam protinus pro percipiendo vitæ suffragio incunctanter sub ejusdem viri Dei amphibalum ingressus est: quam ille statim ab omni improborum hominum persecutione defendit. Mox etiam canes procul abigi jussit, atque ad monasterium eam secum sua sponte venientem perduxit. Quæ, ut dicitur, tantum ab illa die mansueta effecta est, ut ubique ille abiret, eam nullus de ejus vestigiis disjungere valerit: sed si vel paululum ab ea recederet, nunquam halare, aut vocibus strepere cessaret, quousque ad eam denuo rediret. Nimirum tantæ erat mansuetudinis, ut veniens frequenter in lectulum ad pedes ejus recubaret. Quam ille in silvæ monasterio sæpe dimittere jussit. Illa vero, non immerito tanti beneficii gratia, silvam quæ eam nutrierat contemnebat, et ad liberatoris sui præsentiam ocius occurrebat. Intantum scilicet, ut si ille quocumque profectus fuisset locum, suis eum vestigiis quousque reperiret per longum itineris spatium prosequeretur. Cuius diutissime hoc ageret, cœpit in loco eodem tantæ virtutis longe lateque fama crebrescere. Sed quia antiquus hostis unde bonos cernit enitescere ad gloriam, inde perversos per invidiam rapit ad pœnam; quidam namque juvenis vesaniæ spiritu inflatus, imo potius invidiæ igne succensus, desistente [absente] sanctissimo viro ipsam bestiunculam moribus canum interemit. Sed cum post aliquos dies sanctissimus vir ad monasterium fuisset regressus, sollicite requisivit quidnam cause esset cur caprea sua ei solito more tunc minime occurreret. Cui protinus dictum est, quia dum in pascuis silvarum fuisset ingressa, veniens puer ille interemit eam. Qui mox genua sua summo cum dolore in conspectu Domini flectens, semetipsum in parvimentum prostravit, sed nutu Dei illico inferre non distulit supplicium præsens divinæ majestatis severissima ultio. Ipse ille juvenis gravi februm languore statim correptus, mox ab eo flagitare per internuntios cœpit, ut pro se Dominum supplicaret, ne juxta suam pessimam temeritatem, divina percussus ultione crudeli exitu vitam finiret. At ille statim ad eum profectus Domini imploravit misericordiam, ac manum suam super eum posuit: et illic ægroto ipso non solum corporis salutem pristam reddidit, verumetiam simul et animæ ejus infirmitates sacra oratione curavit.

CAP. XI. — *Rustici violentas manus signo crucis compescit.* Aliud quoque summæ patientiæ miraculum narrante quodam fidei viro comperimus, qui nobis retulit supranominatum virum alium quadam die cum cæteris comitibus sui itineris per loca quæ urbi Eltaniæ contigua sunt pergeret, atque provinciæ Lusitaniæ eximiam urbem Emeritam ob desiderium D egregiæ virginis Eulaliæ peteret, quatenus inibi sacra vota mentis suæ sacratissimis persolveret cordis sui affectibus, ut fuis in conspectu Dei dulcissimi precibus perceptisque a Domini Jesu Christi largi-
flua pietate postulationis effectibus, ad insulam quæ in territorio Gaditano sita est properans, adnitente Domino, perveniret. Sed, ut supra diximus, dum in Eltaniæ partibus viæ suæ carperet iter, accidit ut cuncti qui collegio beatissimi viri iter agebant, paululum præcederent: ipse vero sub-sistens in abdito nemorum, silvarumque densarum secretissimo loco paulisper orationibus incubuit. Qui dum homo prostratus jaceret, antiquus hostis omnium bonorum semper invidus quemdam rusticum ac plebeium virum confestim ad locum quo vir Dei orabat furibundus perduxit. Qui dum virum Dei eminens vidisset, eumque singularem, vili habitu, excalcatis nudisque pedibus, inter fruteta conspexisset, ut sese habet rustica mens eum ex vilitate cultus contemnens, ad

eundem virum temeritate insanæ fretus propius accessit, eumque fugitivum existimans, procacioribus verbis conviciando lacesivit, ac nihil cunctatus idem rusticus petulanter multis contumeliis verborum eum objurgavit. Sed dum vir Dei respondens tranquilla mente diceret : Plane fugitivus non sum, et ille e contrario fugitivum omnibus modis esse perhiberet, et eousque instinctu diaboli irritatus est, ut eum vecte quem gestabat manibus ictu verberaret. Quod cum vir Dei patienter sustineret, et ille percutere non desisteret, mox ei signum crucis fecit : statim eum dæmon in terra allisit, atque ante pedes sancti viri resupinum corruere fecit. Et eousque debacchando laniavit, quousque eo in proprio sanguine involutum crudeliter discerpens cruentaret : sed vir Dei sanctus protinus oravit, et pristinae eum sanitati absque ulla difficultate restituit.

CAP. XII. — *Codices in aquam mersos intactos recuperat.* Nunc igitur non prisca, sed moderna; non vetera, sed novella; non vanis quibuslibet fabulis ficta, sed miracula veritatis indicio declarata, narrante venerabili viro Benenato presbytero, quemadmodum gesta sunt veraciter comperimus. Et ob hoc hujus in paginola: breviter seriem, sicut ad nos perlata sunt, adnotari omni cum veritatis studio procurabimus. Denique jamdictus fidelissimus vir retulit dicens : Dum de provincia Lusitanæ cum sanctissimo viro Fructuoso ad provinciam Bæticam pergerem, et imbriferi aeres immensas ac juges pluvias, utpote hiemis tempore, per multos dies indesinenter exhiberent, et ex multitudine imbrum nimium flumina excrevisset; accidit die quadam puerulum cum caballo, qui codices ipsius viri Dei gestabat, dum transmeare cum cæteris collegis suis nititur, in amnis luenta profundissima cecidisse et diutissime baratro gurgitum cum ipsis libris demersum fuisse. Tandem igitur, suffragante Domino, a lympharum discrimine ereptus, ad crepidinem alvei, madefactus licet, pertingere tamen meruit incolumis. Idem autem sanctus vir paulo post eos pede proprio, ut ei semper mos erat, absque vehiculi juvamine properavit. Cumque ad suos pervenisset comites, dictum est illi quod omnes codices sui in aquam cecidissent. Ille vero in nullo penitus commotus, sereno vultu hilarique facie absque aliqua mæstitia ejici de marsupiiis, et sibi presentari præcepit. Sed ita eos reperit siccos, ut illos fluvialis liquor nullo modo contigisset, nec madidus humor vel tenuiter inficere potuisset.

CAP. XIII. — *Sublatis remis, navem orando flectit.* Aliud quoque mirabile factum quod a supradicto viro referente cognovi, silentio occultare non debeo. Quadam die ipse beatissimus Fructuosus devotionis implendæ gratia de civitate Spalensi ad basilicam S. Gerontii navigio profectus est. Dum ibidem desiderii sui vota adnitente Domino devotus persolvisset, et temperascente die iterum redire unde venerat disposuisset, nautæ ipsi, qui per longa spatia pelagi navem gubernaverant, fessi labore navigii, non solum vires ad gubernandam navim non habere se dixerant, verum etiam quod diei pars extrema jam superesset, cœperunt querimoniari. Quibus ille ait : Deprecor vos, ut accipiat paululum cibi refectio-nem, et quia lassus estis, vel pusillum quiescatis, dum et ego officii mei impleo cursum. Nam et hoc quero, ut remos hujus navis tollatis, et sic paululum dormiat. Quibus statim obedientibus, et juxta præceptum rema [remos] naviculæ auferentibus, vel etiam dormientibus, illico sanctissimus vir orans, et officium sacrum cum suis fratribus perfungens, nullo homine navem contingente, sed Dei sola manu gubernante, ad ulteriorem annis ripam celeriter transmeavit. Nautæ vero subito expergetacti supervacuas

A eidem viro inferebant querelas dicentes : Transfretus jam, quia in noctis tenebris non bene possumus navigare. Quibus ille ait : Nolite, o filii, vos fatigare, quia absque vestro labore Dominus nos ubi desiderabamus jam perluxit. Qui cum surrexissent atque se in alternam partem fluminis esse conspexissent, obstupefacti turbatique mirabantur quidnam fecisset Deus.

CAP. XIV. — *Commodum tempus prædicit. Cœnobium in Gaditana insula erigit.* Nam et aliud retulit quod omnimodis verum esse affirmavit dicens : Quadam Dominica die dum imbres procellosi inæstimabiliter essent, idem sanctissimus vir de civitate Spalense ad insulam quæ sita est in territorio Gaditano (Cadix in Bætica) pergebat : quem dum multi cives præfate civitatis vel etiam anti-stes ipsius urbis obnixè ibidem retinere vellent, ut quia dies Dominicus erat, vel certe quia aerum non esset temperies, si non amplius, saltem usque post missam inibi sustinere annu-erent. Quibus ille taliter respondisse fertur : Nolite, obsecro, me retinere, quia Dominus direxit viam meam : sed si pro mea injuria satagitis, et aliquid pro ista pluvia formidatis, certissime sciatis, quia hodie amplius pluvia quam usque ad secundam diei horam non erit. Quod ita gestum omnes viderunt qui præsentem fuerunt. Et postquam ille hora secunda navem conscendit, statim pluvia desiit, et usque quartum diem, quandiu ad locum quo tendebat peraccederet, non pluit, sed tribus diebus juxta quod prædixerat multa tranquillitas fuit. Unde con-jicere possumus, quia tandiu minime pluit, quandiu sanctus vir navigans, in locum destinatum perveniret. Cumque præfatam, suffragante Domino, Gaditanam ingressus fuisset insulam, ex alia parte quasi sol oriens inluminaturus Spaniam, edificavit sanctum ope Domini monasterium, solitoque cœnobiali ritu regulare eum instruxit exercitii rudimento.

CAP. XV. — *Omnes ad se trahens, a rege impeditur.* Denique in abdita vastaque et a mundana habitatione remota solitudine præcipuum et miræ magnitudinis egregium fundavit cum Dei juvamine cœnobium, et quod ab ora maris novem millibus distat, et nomen dedit Nono, sicut a religioso viro Juliano presbytero, qui in eodem cœnobio adolevit ex parvulo, fideli narratione cognovi breviter intimabo. Tanti gloriosissimi et incomparabilis viri juxta fulgore radians exemplo meritorum, ita ardore fidei accendit animos populorum, ut catervatim undique concurrentium agmina conversorum immensus fieret chorus. Et nisi dux exercitus provincie illius vel circumseptus undique continuis regi reclamasset, ut aliquantulum prohiberetur, quasi fur fuerit; personæ non esse quæ in expeditione publica proficiscerentur; innumerabilis se debuit congregare exercitus monachorum : ita ut non solum virorum, sed etiam animi inflammarentur feminarum. Et cum in eodem sanctæ congregationis loco accedendi aditus non esset mulierum ordini, referam quemadmodum facta est congregatio puellarum.

CAP. XVI. — *Benedictæ cellam parat.* Quædam virgo sacratissima, nomine Benedicta, claro genere exorta, atque ex Gardingo regis sponsa, ardore fidei et flamma arboris sanctæ religionis succensa, suis occulte fugiens parentibus, sola ingressa est diversa eremi loca, et sic impervia et ignota errando deserta, tandem duce Domino appropinquavit ad sanctam cœnobii congregationem. Non audens peraccedere, sed procul in deserto persistens, suggestit per internuntios sanctissimo Dei viro, ut ovem errantem de luporum faucibus liberaret, et in viam salutis dirigeret, et animam quærentem Dominum spiritualibus disciplinis instituisset [institueret], qualiter

* Id est Gardingi regis sponsa. Gardingos optimales seu palatinos viros interpretare. Innotuit concilium Toletanum XIII, cap. 2, his verbis : « De accusatis sacerdotibus, seu etiam optimatibus palatii atque

Gardingis, etc. » Quam vocem sæpe in legibus Visigothorum reperies, tametsi Hispani modo ejus significatum non satis intelligunt.

hoc a Domino, qui ovem perditam humeris suis re-
peravit accipere. Ille vero hæc audiens immensas
omnipotenti Domino retulit gratias, et jussit ei in
eadem deserti silva parvam facere mansuetulam. Et
ut præfatus vir referebat, quia de senioribus nullus
ad eam adpropinquare audebat, sed ex nobis parvu-
lia unusquisque vice sua illi litteras ostendebat, et
substantiam ministrabat: et ita cum multa conjura-
tione suggestit, ut nunquam illi e bus alijs porta-
retur, nisi cum beatissimus vir, licet medium noctis,
reficeretur, et ab eo sanctificatus illi dirigeretur.

CAP. XVII. — *Benedicta socias congregat. A marito
frustra repetitur. Moritur.* Hæc nempe spiritualibus
studiis indepta diligenter, cumque ejus fama per di-
versas terras fuisset laudabiliter propalata, tantus
desiderii amor inflammabat cæteras diversorum filias,
ut undique alacriter confluerent eximie feminarum
catervæ, ita ut intra breve temporis spatium octoge-
narius in congregatione numerus sacrarum virginum
compleretur: quibus in alia solitudine more solito
construit monasterium. Tanta itaque in utroque sexu
almica florebat sanctitas, atque eximia crescebat
sana perfectionum, ut viri cum filiis suis ad sanctam
se converterent congregationem monachorum: ma-
trona vero eorum cum filiabus suis sancto se socia-
rent consortio puellarum. Sponsus vero sæpiedicte
virginis domnæ Benedictæ cum dolore et mœrore
ingenti flebiliter adversus eam immissus perfida a
fiboris invidia inimici suggestit regi. Sicque de præ-
sentia regis levavit [levavit] iudicem, qui inter eos
examinaret iudicii veritatem, comitem nomine Ange-
late, qui veniens ad monasterium virginum regia
præcinctus auctoritate, compulsi præpositam virginam
ut præfatum virginem de congregatione secernens
præsentaret, qualiter sponso suo responderet; que
cum violenter fuisset egressa, ita oculis cælum in-
tendens recitando intra se insistebat, ut faciem illius
minime videret. Cumque ille adversus eam assereret,
ita per gratiam Domini Spiritu sancto repleta cum
paucis adclusit [Forte, id elusit] verbis, ut ultra ei
quid diceret non haberet. Tunc ipse iudex dixit:
Dimitte eam Domino servire, et quære tibi aliam
uxorem. Post hæc eandem sanctissimam virginem
jussit divina pietas intra breve temporis spatium de
hoc sæculo migrare. Ita factum est per ineffabilem
Domini electionem, ut que in sancta conversatione
cunctarum sacrarum virginum illarum præcesserat
chorum, præcederet, et in sancta conversatione ad
supernam gloriam regni cælorum, per eum qui vivit
et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

CAP. XVIII. — *Fructuosus nunquam sine fructu.*
Beatissimus vero Fructuosus cumque exemplo suo
excellentiissimæ sanctitudinis coruscantem splendi-
dum claritate cunctam inluminasset Spaniam, atque
per singulas diversarum regionum congregationes
monachorum ad instar innocui cordis sui perfectio-
rum enutrisset agmina discipulorum, ita ut usque
hodie nuperrime convertentes, per ordinem priorum
discedentium sanctorum vicem suscipientes, illius
antiqua quasi hodierna floreant exempla, et usque in
finem mundi fructus operis ejus gignat, et gloriosa
semper innovetur memoria, atque in regno cælorum
gregis ipsius multiplicentur quotidie agmina copiosa.

^a Sandovalius et Tamayus legunt *laboris*: at *libo-
ris* pro *livoris* legendum esse sensus coherentia per-
suadet.

^b Nempe Bracarensem in locum Potanii, qui in Con-
cilio Toletano x, Acta Hispanica 694, Christiana 656,
eum seipsum de lapsu carnali accusasset, depositus
a Patribus est, Fructuosus vero in ejus locum substi-
tutus, qui jam ante Dumiensis episcopus fuisse vide-
tur ex his concilii Toletani x verbis: « Tunc vene-
rabilem Fructuosum Ecclesie Dumiensis episcopum
communem omnium nostrum electione constitimus
Ecclesie Bracarensem gubernacula continere. » Nisi
forte dicamus Fructuosum eodem simul tempore

CAP. XIX. — *Orientem clam petiturus retinetur.*
Postquam autem cunctam sancti operis sui devotio-
nem, suffragantem supernæ virtutis opitulatione, ad
summam perduxit perfectionem, succendit eum im-
mensus sancti desiderii ardor, ut partem occupans
Orientis, novam arriperet peregrinationem. Cumque
hæc cum paucis electis discipulis suis clam pertra-
ctasset, et navem sibi ad subvectionem præparasset,
quam omni prædestinatione conscendens transfreta-
ret ad Orientem, ab uno proditore detectus discipulo,
egressionis aditum non valuit impetrare. Quid multa?
Cum hæc agerentur pervenit ad Regis temporis illius
auditum. Formidans igitur rex et omnes prudentes
illi familiariter assistentes, ne talis Hispaniam
desereret, jussit eum sine aliqua molestiæ perturba-
tione comprehendere, et ad se usque perducere. Cum
autem eum perduxissent, atque cum nimia formidine
illum custodirent; nocte igitur, ut fertur, habitaculi
ostia in quo manebat missis extrinsecus catenatis
[Forte catenis] et seris, diversisque daris obserantibus
claustris, ipsique ibi insuper custodes permanebant.
Cumque intempestæ noctis silentio expergiscerentur,
claustra procul abjecta ostiaque patefacta cernebant.
Ille vero per sanctas Ecclesias orans, securus pieta-
tem Domini deprecabatur.

CAP. XX. — *Pontifex factus, Monachi habitum et mo-
res servat.* Post hæc videlicet, licet invitus, contra
voluntatem suam, languoris mœrore depressus, per-
niciter resistendo in sede Metropolitana dono Dei
ordinatus est pontifex ^b. Tanto igitur suscepto ho-
nore pristinam non deposuit conversationem: sed in
eodem habitu, in eodemque solito abstinentiæ rigore
persistens, residuo vitæ suæ tempore in eleemosyna-
rum dispensatione atque monasteriorum consumma-
vit ædificatione ^c.

CAP. XXI. — *Cœnobiiis construendis immoritur.* Iterum
inter Bracarensem urbem et Dumiensem cœnobium
in cacumine modici montis præcipuum ædificavit
monasterium, ubi suum sanctum habitatum est cor-
pus. Tanta illi fuit intentio in sanctarum Ecclesiarum
ædificatione, sicut viri domini Cassiani abbatis ejus
primi discipuli relatione cognovi, ut cum ante multo
tempore suum præcognovisset sanctum imminere
obitum, et cum multa ibi esset coapta operatio ædifi-
cationum, propinquantem scilicet vitæ præsentis oc-
casum, non solum diurno tempore sine intermissione
operabatur, sed etiam nocturnis horis lampadibus
accensis in eodem opere perseverabat, ne de hoc sæ-
culo discedens, opus sanctum relinqueret imperfectum.
Sicque ope divina adjutus, cuncta que fideliter
cœperat diligenter consummavit et fideliter dedi-
cavit.

CAP. XXII. — *Mortis præsciens obit.* Finis quippe ter-
mino propinquantem, febre correptus, et cum per ali-
quos dies vi febrium teneretur, quadam die supputans
tempus a quo illi finis suus dudum fuerat præsentis,
invenit ipsum instare diem, quo de hoc sæculo erat
migraturus, et nuntiavit adstantibus. Cunctis autem
flentibus solus ille exultabat, quia proculdubio scie-
bat quod ad cœlestem sempiternamque gloriam prope-
rabat. Interrogantibus eum si timeret mortem
respondit: Non timeo plane, scio enim quia etsi pec-
cator, ad præsentiam Domini mei ambulo. Post hæc

impositum fuisse utrique sedi: cum Dumiensis Eccle-
sia, vix tertio milliari a Bracara distans, paucos ha-
berit peculiare episcopos, sed unus idemque utram-
que Ecclesiam olim rexerit. Et Martinus Dumiensis
pontifex primus utrique simul præfuit, ut in ejus Elo-
gio ad ann. 575 diximus.

^c Præter monasteria hic memorata, Fructuosus
plura alia erexisse fertur, in his monasterium S.
Petri de Montibus in tractu Vergidensi diocesis As-
turicensis: quod a S. Vincentio abbate amplificatum,
postea vero a S. Gennadio Asturicensi episcopo res-
titutum a Monachis nigris ad Cistercienses transiit
teste Johanne Tamayo ad 25 Febr.

jussit se ad ecclesiam deportari. Et cum jam omnia domus suæ ordinata haberet, unum vernulam suam nomine Decentium, qui illæ bene a parvulo servierat, residuum habebat. Jussit eum vocari, et imponens ei manum, ordinavit eum abbatem in præcipuo Turonici monasterio. Sic denique accepta legitime poenitentia non est regressus de Ecclesia, nisi ibi ante sanctum prostratus jecit altarium diem illum et noctis percurrentem spatium. Ante enim exurgente lucis crepusculo, expandens manus ad orationem, suam immaculatam et sanctam in manibus Domini

tradidit spiritum, qui Sanctos suos coronat per bonam confessionem.

Ad sacratissimum sancti corporis ejus sepulcrum a euntibus cunctis perseverant signa virtutis. Nam et infirmi ibi sanantur, et demones effugantur, vel quicumque mœrens ejus invictum postulaverit auxilium, statim plenum a Domino petitionis suæ consequitur fructum, præstante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Deo Patre et sancto Spiritu vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

¶ *Garcias* in Notis ad concilium Toletanum x hæc habet: « Ejus memoria cum sanctitatis opinione a populis Bracarenisibus et Compostellanis colitur festo die dicato ad xvi Kalend. Maii. Corpus ejus in monasterio ab ipso edificato inter Dumium et Bracaram sepulturæ mandatum, postea a Gelniride primo Compostellæ archiepiscopo Compostellam translatum est, ubi magna populi veneratione colitur. » Monasterium in quo sepultus fuit Montellense vocant, distinctum a Turonio paulo post memorato, quod prope

Bracaram situm erat. Quo anno obierit S. Fructuosus definire non suppetit. Subscripsit concilio Toletano x, in quo sædi Bracarenis a Patribus in Potamii locum anno Christi 656 suffectus est. Anno iv Wambani regis, Christi 675, Leodegisii cognomento Julianus, Fructuosi successor, concilio Bracarenis in subscripsit. Anno proinde circa 674 Fructuosi obitum reponimus. Fructuoso in regimen cœnobii S. Petri de Montibus successisse legitur S. Valerij abbas, de quo ad annum 695 agemus.

ANNO DOMINI DCLVI.

SANCTUS ANNEMUNDUS

EPISCOPUS LUGDUNENSIS.

NOTITIA HISTORICA.

(Ex Gallia Christiana, tom. IV.)

Et hic quoque omnia, non a neotericis tantum, sed et ab antiquis permiscuntur. Beda quippe Venerabilis, Eddius, Stephanus, Fredegodus, et Villemus Malmesburiensis, de Wilfrido Eboracensi antistite loquentes, quæ Annemundo conveniunt, Dalphino, qui Lugdunensis archiepiscopus fuerit, attribunt. Sed inde confutantur primo quod in antiquis indicibus a Chiffletio editis, aliisque, nullus inscribatur Dalphinus, sed solus Annemundus: his porro domesticis testibus major quam extraneis fides est habenda. Secundo, quod hæc Dalphini Lugdunensis episcopi obreptio, et Wilfridi, et ipsius Dalphini necis temporibus minime conveniat: qui enim Dalphinum admittunt, sub Brunehilde, et illius jussu interemptum affirmant, quod Wilfridi chronologia aperte repugnat; ex Beda quippe factus est Eboracensis antistes (cum esset annorum circiter triginta, et post quadraginta et quinque annos accepti episcopatus diem clausit extremum, anno imperii Hosredi quarto.) Hosredus vero in regnum Alfridi patris ex eodem Beda successit anno dominicæ incarnationis septingentesimo quarto. Obiit ergo Wilfridus anno 709, a quibus si demas 75 quos vixit, natus dicendus est anno 634. Quo ergo pacto potuit interesse neci Dalphini jussu Brunehildis interempti, qui non nisi longe post illius reginæ interitum natus est? Inferendum ergo, aut, quod jam diximus, hallucinatos fuisse extraneos illos auctores: aut utrumque Dalphini et Annemundi nomen gestasse præulem de quo hic agimus, et primum ab extraneis, alterum a nostris ut speciale usurpatum et uni eidemque attributum; nec vana putetur hæc nostra conjectura, siquidem in veteri breviario cameræ Lugdunensis apud Severtium hæc legantur: Igitur Dalphini, seu B. Annemundi martyris vitam exponam. » His prænotatis,

Annemundus, qui et Anemundus, et Annemundus, patre Sigonio Lugdunensium præfecto, matre Petronia natus est; fratrem habuit Dalphinum, qui

et ipse post patrem Lugdunensis urbis comitatum habuit; sorores Petronillam et Luciam in cœnobio S. Petri profectas. In Dagoberti regis prætoris calitus est. Percharus fuit Sigiberto et Chlodoveo regibus Dagoberti filius, ac regnante Chlodoveo Lugdunensem pontificatum obtinuit. Vir fuit, ut ex veteri jam citato cameræ Lugdunensis breviario refert Severt., affabilis, fortis, humilis, prudens et instans, in objurgationibus mansuetus, in disputationibus victor, in judicio justus, in bonitate prælatus, in elemosynis pius, in generositate conspicuus, et in facultatibus letus: tantam denique in eum Dominus suam contulerat gratiam, ut egregie veneretur a populo, etiam ut gentes eum niterentur placare muneribus; a regibus tamen atque proceribus ita habebatur gratus, ut mox quidquid voceret impetraret, nullusque de aliquibus ad suum profectum quidquam volebat appetere, nisi sua suggestione principi portaret.

¶ Anno 653 subscripsit Chlodovei junioris diplomati quo monasterii S. Dionysii libertatem confirmat. Ejus et aliorum præsulum subscriptiones eradere conatur Cointius, sed eas vindicat Mabillonius, quem consule, de re diplom. lib. vi, cap. 7. Jam antea anno 650, juxta Cointii calculos (seu eodem ut aliis placet), Benedictus Bisop, et Wilfridus iter ex Anglia Romam susceperant, et qui cum Lugdunum pervenisent, inquit Beda, lib. v, cap. 30, Wilfridus a Dalphino civitatis episcopo ibi retentus est quia delectabatur prudentia verborum ejus, gratia venusti vultus, alacritate actionis, et constantia ac maturitate cogitationis. Unde et omnia quæ accessu habebat abundanter ipsi cum sociis suis donabat: imò offerbat ut si vellet partem Galliarum non minimam illi regendam committeret, ac filiam fratris sui virginem illi conjugem daret, eumque ipse loco adoptivi haberet. At ille gratias agens. . . . respondit se propositum alterius conversationis habere, et ideo relicta patria Romam iter agere cepisse. Quibus auditis